

Izida trikrat na teden, in sicer v torek, četrtek in soboto ob 4. uri popoldne ter stane po pošti prejemanja ali v Gorici na dom pošiljana:

vse leto . . . 15 K

Posamične številke stanejo 10 vin. V Gorici se prodaja „Soča“ v vseh tobakarnah.

„SOČA“ ima naslednje izredne priloge: Ob novem letu „Kajipot po Goriškem in Gradščanskem“ in dvakrat v letu „Vozni red železnic, parnikov in poštinih zvez“. Na naročila brez doposlane naročnine se ne oziramo.

SOČA

„Vse za narod, svobodo in napredek!“ Dr. K. Lavrič.

Uredništvo
 nahaja v Gosposki ulici št. 7 Gorici, v I. nadstr. na desno.
Upravništvo
 se nahaja v Gosposki ulici št. 7 v I. nadstr. na levo v tiskarni.
 Naročnino in oglase je plačati loco Gorica.
Oglasi in poslanice se računijo po Petit-vrstah, če tiskano 1-krat 6 vin., 2-krat 14 vin., 3-krat 12 vin. vsaka vrsta. Večkrat po pogodbi. Večje črke po prostoru. Reklame in spisi v uredniškem delu 30 vin. vrsta. — Za obliko in vsebino oglasov odklanjamo vsako odgovornost.

Odgovorni urednik in izdajatelj Ivan Kavčič v Gorici.

— Telefon št. 83. —

„Gor. Tiskarna“ A. Gabršček (odgov. J. Fabčić) tiska in zal.

Ob otvoritvi deželne norišnice.

Dve leti že naznanjajo iz deželnega odbora, da zdajpazdaj otvorijo deželno norišnico. Ali vselej se je skazila napovedana otvoritev, dne 16. februarja 1911. pa vendar otvorijo imenovani deželni zavod; slovesna bo otvoritev ob navzočnosti namestnika in knez nadškofa.

Staro je že vprašanje deželne norišnice. Vleče se od leta 1887. dalje. Dne 23. decembra 1887. je bil sprejet v deželnem zboru predlog deželnega odbora za ustanovitve deželne norišnice. Razpisali so bili natečaj za nakup zemljišča in izbrani arhitekt je imel nalog, izdelati načrt. Ali zgodilo se je le to, da je vprašanje deželne norišnice padlo ter je bilo p. kopano do leta 1900. Deželni odbor je dobil v tem letu nalog, nakupiti zemljišče ter poskrbeti potrebno, da pridemo čimprej do deželne norišnice. Leta 1904. je deželni odbor zmejl zemljišče za zgradbo zavoda določeno in dela so bila izročena laškemu podjetniku Perku za znesek K 548.728.83. Leta 1905. je deželni odbor razglasil razpis službe ravnatelja v norišnici. . . V četrtek se le jo otvorijo.

Z deželno norišnico smo se bavili temeljito od leta 1900. dalje. Vsako leto je bilo v »Soči« nekaj člankov, ki so se pečali s tem zavodom ali kazali, kako delajo drugodi ter kako bi moralo biti tudi pri nas.

Lahi so si utepi v glavo že s prvega početka, da mora stati deželna norišnica v pomeriju goriškega mesta. V Furlaniji ni primernege prostora za tak zavod, med Slovence ga ne dajo, torej v Gorico ž njim, da se okoristijo Lahi z upravo takega zavoda. To je bil takratni deželni poslanec dr. Luzzatto tudi prav odkritosrčno priznal.

Svet, kupljen za norišnico, je bil neznanško drag. Za 41 mernih njiv so plačali okoli 160.000 K. Seveda v pomeriju

mesta se ni dobilo sveta po nižji ceni. Če bi bili n. pr. mislili na Vipavsko dolino, bi bilo mogoče dobiti merno njivo po 500 do 1000 K, ne pa do 3000 K; torej bi se bilo pridobilo že pri nakupu sveta lahko do 80000 K. Toda v Gorico je morala deželna norišnica. Tako so hoteli Lahi in tako se je zgodilo. Dr. Pontoni, ugledni goriški zdravnik, je konstatiral, da pri 27 norišnicah po raznih deželah ni potrosila nobena za zemljišče v tak namen toliko, kolikor naša, ki je med vsemi onimi deželami najubožnejša in najbolj izmožena. Norišnica v Vidmu obsega 38 ha, ki so stali 88.000 lir, v Padovi obsega 26 ha, ki so stali 100.000; v Gorici pa je stalo 15 ha skoro 170.000 lir. Za talno vodo je slabo preskrbljeno, razširiti se zemljišče ne da, ker bi stal vsak nov kvadratni meter naravnost ogromen znesek.

Prostor ne odgovarja namenu, ker se nahaja v pomeriju mesta, ker je premalo mlren, preveč blizu bivališč, preveč blizu šumne in prašne ceste. Na takih prostorih ne zdajajo nikjer druge norišnice. Po mnenju psihiatrov mora biti tak zavod oddaljen od bivališč vsaj 3-4 km. V Vidmu n. pr. je norišnica 3 km izven mestnih zidov, pa so že morali storiti korake proti nadležnostim, katerim je izpostavljena in radi katerih trpi. Kaj bo še le v Gorici?

Deželna norišnica je neizmerno draga. Pror. anjenih je bilo za zgradbo 950.000K, ali ko delo v letu 1909. se ni bilo povsem končano, je bilo troškov že 1 milijon in 500.000 K. Torej je bil proračun prekoračen že za 600.000 K. Norišnica v Vidmu, v kateri je 380 bolnikov, je stala malo nad 900.000 lir. Goriška pa bo stala skoro dva milijona; prostora bo največ za 350 bolnikov.

Deželni odbor je kupil zemljišče in se pripravljaj na zidanje, potem šele je iskal psihiatrov, kateri naj izdajo parere, da je vse v redu ter da norišnica povsem odgovarja zahtevam psihiatrije. O vsem tem smo tekom zadnjih 10 let obširneje pisali. Pri nemških psihiatrih so imeli malo sreče. Res je vskliknil kak Nemeš s severa, ko je stal na zemljišču ter pogledal

okoli sebe, — »Herrlich«, ker je res krasen pogled okoli in okoli, tudi načrte je ta in oni več ali manj odobril, toda nobenega ni bilo, ki bi dal pisano spričevalo o norišnici, da odgovarjajo zemljišče in na njem nameravana poslopja zahtevam moderne psihiatrije. Obrnili so se v Italijo in od tam jim je prisijal žarek zaželjene sreče. Pieraccini in Belmondo sta napisala pisma, v katerih trdita, da norišnica ob Šempeterski cesti odgovarja svojemu namenu. V Benetkah na shodu psihiatrov je povdarjal Belmondo, da po novih zahtevah psihiatrije je potreba za norišnico 20 do 30 ha zemljišča ter da je vsled tega izključeno, da bi mogla stati norišnica v pomeriju ali v neposredni bližini kakega stolnega mesta, v Gorici pa je bil isti Belmondo navdušen za norišnico ob Šempeterski cesti na prostoru 15 ha! Ne dostavljamo k temu nobene besede.

Dr. Pontoni se je živo zanimal ves čas za deželno norišnico ter govoril odkrito besedo. Tako nevsečno je bilo to laškim mogočnim gospodom okoli tega vprašanja, da so poskušali, pripraviti dr. Pontonija k molku »con mezz non poco civil e meno ancora cavalereschi«, kakor je izjavil Pontoni sam.

Koliko pravzaprav stane nova deželna norišnica, kdo to ve? V deželnem zboru lani so zahtevali nekateri poslanci poročilo, obljubljeno je bilo, ali doslej ga še ni. Odobrenje prekoračenja proračuna je seveda deželni odbor dobil z lahkoto pri sedanjih zvezi med laškimi liberalci in slovenskimi klerikalci.

Vemo le to, da so lepa poslopja ob Šempeterski cesti predraga za goriško deželno, o kateri so prav sedaj pred letom dni v deželnem zboru Lidko tožili; da so finance najslabše, naklade največje ter da ne moremo nikamor naprej. Vemo le to, da vsa znamenja kažejo, da bo novi deželni zavod z došedanjimi in odslejnimi troški prava katastrofa za našo ubogo goriško deželno!

DOPISI.

Iz bouškega okraja.

Iz Čezsoče. — G. urednik, sedaj pa že vidimo, da nima vaš list take svetovne veljave, kakor n. pr. londonski »Temps«. Razžaljeni bodete, ker si upamo Vaš list tako zažmagati in končno bodete še zahtevali zadoščenja. Dovolite, da vam pred vložljivo tožbo podamo dokaz respice, in ta je:

V eno št. Vašega cenj. lista ste sprejeli dopis iz Čezsoče, v katerem smo v sedmerih točkah opisali naše občinske razmere ter se obrnili na podlagi teh z osmo točko do dež. odbora ozir. c. kr. okr. glavarstva s prošnjo, da napravita konec temu čudnemu gospodarstvu v obč. premoženjem. Ves dopis je bil pisan mirno, trezno in celo z rokavicami. Prepričani smo bili, da bo delala naša prižoba sive lase našim gg. pri zeleni mizi, sedaj pa vidimo, da ta gospoda niti ne čita Vašega lista, drugače bi vsaj poizvedovala o istinosti prižobe. Preteklo je že mesec dni, pa ni se še ganil naš dež. odbor — čemur se ne smemo preveč čuditi, ker na čelu tega je mož, kateri že prosil našega gospoda Boga milostne sodbe za svoje grehe, katere je storil nam, posebno pa gorskim Slovcem. Čudimo se pa mlademu, živemu c. kr. okr. glavarju gospodu baronu Baumu, da ni odletel iz urada okr. glavarstva najmanjši komar, katerega bi naši tako imenitno gospodarjujoči vaški očetje čutili na svoji precej trdi koži. Ker ni gospoda ničesar ukrenila, mislimo, ali Vašega lista ne čita, ali pa nas ni razumela. Zato dovolite nam, g. urednik, danes nekoliko več prostora, da pojasnimo natančneje to čudno gospodarstvo z obč. premoženjem.

Račun za l. 1908. se je sklenilo v prejšnji dobi ter razpoložilo kakor zahteva zakon vsakomur na vpogled. Med tem časom je nastopilo novo občinsko starešinstvo, katero ni tega računa niti pregledalo niti potrdilo. Račun je bil na-

VELIKA VAS.

Roman. — Francoski spisal: Edgar Monteil.

Poslovenil: F. K.

(Dalje.)

Albert Gattier, Crillon, Josu in drugi republikanci pa so razširjali in pojasnjevali Gambettove govore, šli so na deželo v vasi, pristave, v hiše in kočice ter oznanjevali kmetom Gambettove besede.

Gambetta je rekel: »Politika, kateri se zahvaljujemo za že dobljene uspehe, je edino prava, ki nam prinese tudi sadu, edina, s katero se nam je mogoče ogniti neštevilnih pasti, ki nam jih nastavljajo reakcionarci. Reakcija nima upanja na obstoj, če postanemo mi trdni, ona živi samo še od naših slabosti in napak.«

Voditeljem republikancev ni bilo neljubo, da so krasili državni uradniki brez strahu svoje sobe z zlatimi lili, papeževimi podobami in z grofom Chambordom. To je republikance samo spominjalo na to, da reakcija še vedno ni premagana.

Sicer pa bi tega ne bilo treba: župnik, Chanat in njih somišljeniki so skrbeli za to, da republikanci niso pozabili nevarnosti.

K temu je prišla klerikalna zmaga v senatu.

»Bodite pazni in ne izgubite poguma«, so si rekli republikanci in v njih vrstah jih je bilo le malo, ki so zgubili samozavest.

»Končno bomo pa le mi zmagali«, je rekel župnik Mingral.

»O tem ni dvomiti«, je pristavil gospod pl. Slepič.

»Amen, je zaključil kaplan.

Novi davkar si je dobil natančno pojasnilo o vseh prebivalcih v Royboni. Zapisal si je imena davkoplačevalcev v knjigo in pod imenom je pisal svoje pripombe.

Chanat, župnik in kaplan sta mu pomagala pri tem delu.

Ker se je pa izkazal njegov črni zapisnik kot nepopolen, prevzel je župnik, da ga popolni. Pri enem sestankov, katere so imeli mladi dahovniki vsak teden, naročil jim je Mingral, naj se dobro pouče o svojih župljanih in naj občino razdele v ovce in kozle, v dobre in hudobne, to se pravi v reakcionarce in republikance.

Uspeh je bil popoln. Za vsakega, ki je prišel v davkarijo, je vedel gospod pl. Slepič takoj, ko je mož imenoval svoje ime, kam spada. Če je bil somišljenik, podal mu je roko in je bil posebljena ljubeznjivost. S svojim sladkim glasom je vprašal po njegovih željah. Če je prošil mož popust davka, ali za preložitve plačila na pozneje, je odgovoril gospod pl. Slepič: »Dobro, dobro, kakor vam ugaja moj ljubi, poznam vas, gospod župnik mi je povedal le dobro o vas.«

Če pa kak zakasnel davkoplačevalec v davkarjevi knjigi ni imel povoljnega reda, potem gorje mu, iz ljubeznjivega, popustljivega gospoda, je postal strog neizprosni uradnik, katerega niso ganile nikake prošnje.

Ta dvojna mera ni ostajala tajna, kmetje so se pogovarjali o stvari in prišli do zaključka, da republika pač ne more imeti močnih nog, ker pusti, da reakcionarci tako delajo z republikanci.

»Končno so klerikalci le še močnejši«, so rekli, ali pa: »Ne, še vedno nimamo prave republike.«

»Mi kmetje seveda ne vemo nič gotovega, toda to je vendar samo ob sebi umerljivo, če bi bila republikanska vlada močnejša od klerikalne, gotovo ne bi trpela takih uradnikov in bi gotovo prepovedala duhovnikom pridigovati zoper republiko.

»Ne samo, da zasramujejo s prižnice republiko, celo otroke, ki pridejo h krščanski nauku, izpodbujajo zoper njo.«

»Ne, ne, vlada ni za nič, je prestaba!«

Misel, da je vlada slaba, je vzela ljudem pogum, niso se upali pokazati svojega pravega mišljenja, nastopiti odločno.

O, reakcionarci so jako dobro vedeli, kaj delajo, ko so spravili svoje somišljenike na nižja uradniška mesta. Ostali so na ta način v tesni zvezi z ljudstvom.

Klerikalcem je bilo to lahko, imeli so v vsaki občini najmanj dva ali tri zastopnike, ki so delali propagando.

Vsak župnik je imel prižnico, šolske ure, božja pota, kot zunanja sredstva za razširjevanje, razen tega pa je imel še eno sredstvo, s pomočjo katerega ni samo izvedel vsega, kar je hotel, ampak je dobil tudi duše popolnoma v svojo oblast, to je bila: spovednica.

In ves ta klerikalni stroj je delal velikansko: premaknila ga je samo beseda s škofovskega sedeža in župniki, kaplani in redovniki so šli v svoje kraje in ponavljali iste govore, oznanjevali iste nauke, popolnoma kakor stroji.

Proti tej velikanski moči so imeli republikanci samo to, kar bi jim dala lahka država, ali ta jih je pustila na cedilu, in stali so, v najhujšem boju brez orožja.

(Dalec prihodno)

jega vpokojenja, deloval v Trstu. Leta 1873. je postal namestniški svetnik, leta 1889. pa namestniški podpredsednik. Dne 20. novembra 1889. po odstopu De Pretisa je bil imenovan namestnikom za Trst in Primorje, leta 1891. tajnim svetnikom. Začetkom leta 1897. je stopil v pokoj in ob tej priliki je dobil red železne krone I. razreda in baronstva.

Pokojnik je bil Lah z dušo in telesom. Za časa Depretisa je bil on spiritus agens na namestništvu. Ko je bil imenovan za namestnika, je nastopila toliko hujska doba za primorske Slovence. Kakšen je bil in kako je deloval Rinaldini, spričujejo najbolj takratne občinske volitve v Gorici. Nastala je bila koalicija proti ultralaški, irredentovski stranki. V listi so bili med drugimi n. pr. pokojni Budan, grof Lanthieri itd. V tretjem razredu je že zmagala koalicija, toliko lažje bi bila prodrla še v drugem razredu. Toda Maurovich in Verzegnassi sta tekla v Trst k Rinaldiniju, da naj zabrani, da bi propadla laška stranka. In bila sta uslišana. V času med volitvami tretjega in drugega razreda je prišel iz Trsta ukaz na državne uradnike, aktivne in upokojene, da se ne smejo udeležiti volitev. Posledica je bila ta, da je koalicija, avstrijska stranka propadla proti ultralaški v drugem in prvem razredu. Kako bi se bilo od takrat dalje lahko marsikaj spremenilo v Gorici, da ni posegel vmes sam namestnik Rinaldini. Če bi bilo šlo po njegovem, bi bil zatrti Slovence, ali odstopiti je bil moral, mi pa smo tu, in usoda je hotela, da se je moral tudi Rinaldinijev sin, ki je sodnik, naučiti dobro slovensko.

Prvo tekmovalno sankanje v Bohinjski Bistrici preteklo nedeljo pomeni lep uspeh bližnjega Bohinja. Do 2000 gledalcev iz raznih krajev Gorenjske in Primorske se je nabralo v krásnem zimsko-belem Bohinju. Povsod vse polno življenja, povsod, celo na jezeru, katero pokriva silno ledovje, živo in neprisliljeno vrvežje. V soboto so se pričeli že zbirati tekmovalci in gostje. Vsi hoteli so bili polni, škoda, da akciski hotel »Triglav« nima veliko takih dni! Akademični športni klub iz Zagreba je poslal 11 članov, ki so se vsi udeležili tekmovalja. Zastopniki športnih in planinskih društev iz Ljubljane, Trsta, nemškega Gradca in celo iz Gorice so prihiteli na ples in tekmovalje. Koroški tekmovalci niso prišli, Italijani so se udeležili mnogoštevilno, pa le kot gledalci. Tekma je trpela vsled nepričakovano obilne udeležbe od 11—4 popoldan, tako, da sankališče proti koncu ni bilo več v prav dobrem stanju.

Prvenstvo je branil in rešil proti nevarnima graškima matadorjema domačin Logar; Gračana sta dosegla zmago le na dvosedehnjih sankah, kjer Logar ni imel enakovrstnega tovariša. V ostalem so se vrstili uspehi in zmage prav lepo med tekmovalci in so Slovenci pokazali, da jih je treba tudi na zimsko-športnem polju upoštevati. Zvečer so se razdelila lepa darila zmagovalcem.

Imeli smo prekrasen dan, lepo tekmo in prav dobre uspehe, katerih še večkrat želimo bližnjemu z Gorico že sedaj tudi gospodarsko mnogostransko spojenemu Bohinju.

Vspehi dirke:
I. Starejši dirkači na 2400 m, 24 tekmovalcev: 1. (Prvenstvo Bohinja) Ivan Logar iz Bistrice 2'56", 2. dr. Zcaek (Gradec) 3'01", 3. Markel (Gradec) — za temi 4. Leo Mencinger, Ljubljana 3'10".
II. Mlajši dirkači na 1200 m, 23 tekmovalcev: 1. Leo Mencinger (Ljubljana) 1'37", 2. Placca (Trst) 1'44", 3. Somody (Zagreb) 1'44".
III. Dame na 800 m, 9 tekmovalk: 1. Bergant Cilka (Bled Gorje) 57²/₅", 2. Ivanka dr. Piki-ova (Gorica) 58", 3. Mencinger Julka (Bistrica) 58²/₅".

IV. Dvosedeži na 1200 m, 12 tekmovalcev: 1. dr. Zcaek-Markel (Gradec) 1'38", 2. Logar-Slivnik (Bistrica) 1'40", 3. Mencinger Alfonz (Bistrica)-Placca, (Trst) 1'41".

Za narodni muzej so darovali zopet sledeči gg.: G. Medved, trgovec v Gorici, krásno, staro omaro z različnimi predali in skrivnimi vratic. Delo je res dragoceno in kaže slog italijansko-beneške umetnosti. Ker reprezentira omara tudi precejšnjo denarno svoto, se odbor gosp. Medvedu za ta dar še posebe zahvaljuje. Dalje smo dobili od g. Medveda še dva stara bankovca (1 il. in 5 il.) — G. nadučitelj Križman nam je poslal zbirko petrefaktov (polži, listi, ribe itd.) Gospodična Lavoslava Koršič pa zbirko 19 starih novčev. — Tako se je nabralo že dosti predmetov, a želeti bi bilo še več. Na želji in posebno v goriški okolici bi moralo biti zanimanje za stvar še večje kot je, da nam bo potem lahko mislili na otvoritev »Nar. muzeja«. Odbor.

Deželna norišnica bo otvorjena v četrtek, ali kdo ve, kdaj pripeljejo tje umobolne? Opetovano že, tako tudi pred kratkim je bilo določeno, da jih prepeljejo nekaj iz bolnišnice usmiljenih bratov v novo norišnico, pa dosedaj se to ni zgodilo.

Gledé napisov piše »Gorica« v vsaki številki, da je »Soča« lagala. Ali »Soča« je govorila resnico. Vsi napisi, razven par za parado, so bili samo laški. Če so sedaj dvojezični, je to le prav in v redu, ali bili niso dvojezični. Treba se je bilo oglašiti v javnosti, potem šele so se zbal in nastali so dvojezični napisi! Taka je resnica!

Umri je v tujakšnji bolnišnici star 87 let vpokojeni duhovnik Jos. Jare iz Dol. Vrtojbe. Pokojnik je bil znan kot dober človek, ki je rad pomagal, kjer je le mogel. Pridno je prebiral Kueippa ter širil njegov način zdravljenja med ljudstvo. Pokopljajo ga jutri v Vrtojbi.

V Ameriko! se glasi naslov letošnje Sokolove maškerade, ki se bo vršila dne 28. t. m. v dvorani v Trig. domu. Podpisani upa, da ugotovi s tem naslovom vsem, ker pušča pristo roko, da pride vsakdo kakor more brez posebnih izdatkov.

Na potu v Ameriko se najdejo pač vse narodnosti in vsi sloji in tam se nahaja tudi še nekaj prvotnega prebivalstva. To tako sl. občinstvu na znanje in uvaževanje. Odbor.

Porok je bilo lani v Gorici 192, novorojenih 825, mrtvorojenih 38, 41 legitimiranih; 800 mrtvih, med temi 265 tujcev in 19 vojakov.

Dopolnilne volitve v personalno komisijo c. kr. drž. železnice. — Ravnateljstvo c. kr. državnih železnic v Trstu razpisuje dopolnilne volitve v personalno komisijo. Volitve se bodo vršile dne 20. februarja 1911. Z ozirom na to, da funkcije sedanjih članov personalne komisije trajajo itak samo do 26. maja 1912 in se vrše potem splošne volitve v volilno komisijo, je »Zveza Jugoslovanskih železničarjev« sklenila, da se ne udeleži letošnjih dopolnilnih volitev.

V smislu tega sklepa pozivljamo članstvo Z. J. Z., da se dne 20. t. m. vzdrži volitev v personalno komisijo. — Osrednji upravni odbor Z. J. Z.

Artilerija je policija v Gorici danes dopoldne 49 letnega Janeza Medveščeka, ki stanuje v ulici Vetturini. V Kapucinski ulici v hiši nekdanje sladkorne tovarne je pokradel razno kotlovino. Ko ga je redar prijel, se je jel zvijati in se res izvil. Tekel je do Raštela, kjer ga je redar zopet prijel, ali sunil je redarja, da je padel; toda potem je prišla pomoč, Medveščeka so zagrabili in odpeljali v zapor.

4 maskirani laški fantiči so šli že okoli polnoči v prefekti noči po Gosposki ulici. Nekaj so razbijali pred Novakovo briv-

nico, potem so šli na Koren ter skušali razbijati pri Draščeku, pa jih je videlo oko postave in roka pravice je gnala te štiri laške tičke nazaj po Gosposki ulici in čez Travnik na policijo, kjer dobijo zasluženo kazen. Pišejo se: Tomšič, Gasperič, Capella, Verdiz. Bajе so dijaki trgovske šole!

Zgubljen. — Nekdo je zgubil svilen šerpo od ulice Novi most do ljudskega vrta. Kdor jo je našel, naj jo prinese v našo upravnishvo, kjer dobi nagrado.

Za otroke

Prve avtoritete tuzemstva in inozemstva priporočajo »KUFKE« kot najboljšo živilo proti blijevanju, driski, črevesnemu katarju itd.

Sokolski vestnik.

Občni zbor Primorske Sokolske Zupe se je vršil v nedeljo, dne 12. t. m. v prostorih hotela Pri zlatem jellenu. Navzočih je bilo 54 odposlancev goriških sokolskih društev. Poročilo prihodnjic.

Kolščanski odsek Goriškega Sokola priredi v nedeljo dne 19. t. m. v dvorani g. Marinič veselico. Začetek ob 3. uri popoldne. Na vspeh pri petje, deklamacija, komičen nastop, šaljivo srečkanje in igra. Po veselici ples. — K obilni udeležbi vlijudno vabi odbor.

Telovadno društvo »Sokol« v Mavhinjah vabi k veselici, katero priredi v nedeljo, dne 19. svečana 1911. ob 3. uri popoldne v prostorih br. I. Terčon s sledečim vspehom: 1. Nagovor staroste. 2. V. T.: »Venček narodnih pesmi«, mešan zbor. 3. V. Parma: »Čolničku«, mešan zbor. 4. J. Štoka: »Ne kliči vraga«, burka v enem dejanju s petjem. 5. V. Volarič: »Nos«, šaljivi zbor. 6. Ples, ki traja do polnoči. Med posameznimi točkami in pri plesu igra domača godba. Vstopnina k veselici 50 vin., plesni kom. 20 vin. ozir. 6 za 1 K. Ker je čisti dobiček namenjen za nabavo telovadnega orodja, se preplačila hvaležno sprejemajo. K obilni udeležbi vabi odbor.

Odsek črniškega Sokola v Oseku priredi v društveni telovadnici predpustno zabavo s plesom dne 19. febr. t. l. Prijatelji dobrodošli!

Zveza narodnih društev.

Narodno-izobraževalno društvo na Ajševici bo imelo v nedeljo, dne 19. t. m. ob 1. uri pop. svoj redni občni zbor. Ako ni ob 1. uri dovolj članov navzočih, se vrši občni zbor pol ure pozneje pri vsakem številu navzočih članov.

Goriška kolesarska zveza.

Kolesarsko društvo »Vrtojba v Vrtojbi. — V nedeljo, dne 19. prosinca priredi naše društvo svojo letošnjo pustno zabavo v Šempetru v prostorih g. Cernica. Vspored obsega srečolov, polževno dirko, za katero so določena tri krásna darila, plesno zabavo itd. Začetek ob 3. uri popoldne. Svira oddelke Sokolske godbe iz Prvačine. Člani so naprošeni, da pridejo ob 12 in pol uri v društvene prostore, odkoder se potem odide skupno na veselilni prostor. — Vabimo člane in vse prijatelje, da posetijo našo prireditev v obilnem številu. Zdravo!

Politični pregled.

Delegacije. — Vojni odsek avstrijske delegacije je zopet pričel svoje razprave. Prišel je generalno debato o proračunu vojne mornarice.

V razpravo proračuna za vojsko in mornarico je posegel tudi ministerski predsednik Baron Biezerth, ki je zahteval, da je vlada poskusila utesniti stroške do skrajne meje in tako da se je doseglo zahtevni znesek 479 mil., ki ga je začetkom zahteval generalni štab na 200 mil., ki se jih sedaj zahteva. Treba tudi pomisliti, da se je sedaj položaj v toliko spremenil, da se bo za bodočnost moglo računati z gotovo določeno potrebščino v vojaške svrhe. Potrebščina je za prihodnjih pet let strogo omejena in je odpravljena nevarnost, da bi se moralo skrbeti za kake druge potrebščine poleg onih, ki se jih sedaj zahteva. V tem pogledu je bil sklenjen sporazum, da se za vojne zahteve v prihodnjih petih letih mora pod vsakim pogojem izhajati s tem, kar se je sedaj zahtevalo.

Kar se tiče vprašanja, da li bomo financijelno mogli najti zahtevana sredstva, je ministerski predsednik povdarjal, da finančni minister ni podal neugodne slike o našem financijelnem položaju in da jih tudi dokazal, da bomo za leto 1911, našli pokritje v okvirju državnega proračuna, pritegnivši seveda dohodke, ki niso stalni. Govornik je nadalje povdarjal, da bo treba seveda iskati novih virov dohodkov, toda to bi bilo treba tudi brez novih vojaških bremen. Vlada bo skrbelo, da se nova bremena razdelijo med prebivalstvo pravično, glede zahtev prebivalstva v kulturnem in gospodarskem pogledu bo treba najti ravnotežje s sedaj zahtevanimi bremenami.

Del. Ellenbogen je zagovarjal socialno-demokratski predlog, da se sklene sporazum z Italijo glede omejitve oboroževanja.

Prva plenarna seja avstrijske delegacije je določena za 22. februarja.

Kranjski deželni zbor je sklican na dan 18. t. m.

Razne vesti.

Trst šteje okoli 224.000 prebivalcev. Slovencev je okoli 70.000, torej tretjina, ali »Ed.« poroča sedaj, da so našeli oficijelno Slovencev samo 38000!

»Avstro-Amerikana« v Trstu je imela lani dohodkov 30.541.722 K. Prevzela je lani 1 milijon 544.728 morskih milj.

Baron Albert Rothschild na Dunaju je umrl. Imel je toliko denarja, da bo znašal davek od dedščine za njim 20 milijonov K; večino tega dobi fond za dunajske bolnišnice. Zapustil je 700 milijonov.

Djordje Skopljanec umri. — Iz Niša v Srbiji poročajo, da je tamkaj umrl slavni srbski vstaški vojvoda Djordje Skopljanec. Neštevilne množice so hitele k mrtvaškemu odru, da se poslovijo od moža, ki je hotel preliti svojo kri na bojnem polju za zatirane brate v Srbi Srbiji in se je sramoval umreti na bolniški postelji. Pogreb je bil naravnost veličasten. Udeležila se ga je velikanska množica, ki je s solznimi očmi spremljala slavnega junaka k zadnjemu počitku.

(Dalje na četrti strani)

katera skrbi za zdravo kožo in hče izbežiti se peg ter ohraniti neko in mehko kožo ter belo polt, se univa is z

Dama, najin mlečni milom (znanja konjček) tvrdko Bergmann & drug Teschen na Elbi.

Komad po 30 vin. se dobi v vseh lekarnah, trgovinah in prodajalnih partijah.

Imovitejši Slovenci, pristop k obrambnemu skladu družbe sv. C. in M. bodi vam sveta dolžnost!

Benjamin zanima vse sloje.

Angleški kraljevski voz zgorel. — V Londonu je zgorela tovarna za vozove in avtomobile. Ob tej priliki je uničil požar tudi kraljevsko ekvipažo, ki je bila v tovarni v popravilu. V tej ekvipaži se je mislil peljati kralj in kronanjin. Ekvipaža je bila stara 200 let in je imela veliko zgodovinsko in umetniško vrednost.

Čudna pošiljatev. — Žena policijskega stražnjoštra Dimitrova v Varšavi je dobila po pošti zavoj. Ko ga odpre, zapazi, da ji je bila poslana, dobro zavita v platno, glava rjenesega moža. Dimitrov je bil grozno strog policijski uradnik.

Pretep v kinematografu. — Ker je v budimpeštanskem kinematografu fiksiral poročnik nevesto ministrskega uradnika, ga je ta oklofutal; na kar je potegnil nasprotnik sabljo. Ker je imel uradnik pripravljen samokres, se je bilo bati krvoprelitja, toda občinstvo je kmalu pomirilo in odstranilo nasprotnika.

Nečloveška mačeha. — V Berlinu je mačeha Schetat grozno trpinčila svojo pastorko Rozo, 6 letno deklico. Dve leti je je imela zaprto v sobi, revica je bila popolnoma naga, spala je v zaboji, napoljenem s peskom, in čez dan so ji bile privezane roke tako trdno k truplu, da so se nekatere kosti polomile. Sedaj je o tem trpinčenju izvedela policija, zaprla nečloveško mačeho in spravila pohabljenega mučenico v bolnišnico.

Boj proti iglam v ženskih sukkih. V Budimpešti je bilo v zadnjem času konfisciranih 1236 igel na ženskih klobukih. Samo v enem večeru je zaplenila policija na korzu ob Donavi, najlepši promenadi, 85 igel.

Učenjak se je obesil. — V Weimarju na Nemškem se je obesil 66 letni tajni svetnik prof. Suphau, vodja Goethe-Schillerjevega arhiva in znan literarni historik. Vzrok samomora je iskati v njegovih bolnih živcih.

Dva zrakoplovca ponesrečila. — V Douzy na Francoskem sta poskuševala zrakoplovca Nöoel in de la Torre letalni stroj, ki je bil namenjen vojaškemu krogom. Ko sta bila že eno uro v zraku, so se letalnemu stroju razbili peroti in oba zrakoplovca sta padla 80 m globoko, si razbila lobanjo in seveda koj umrla.

Enaki obleki. — V New-Yorku je pred kratkim umrl bariton opere Metropolitan Charles Gilbert. Ostali člani opere, med njimi pevke Farrar, Destinn in Homer in tenorist Caruso so priredili koncert v dobrobit zapuščenim sirotam umrlega baritonista. Čistega dobička pri koncertu je bilo 85.000 K. Pred predstavo se je pa vršil za kulisami zanimiv dogodek. Pevki Destinn in Homer sta naročili obleki za ta koncert iz Pariza in francoski liferant jima je napravil popolnoma enaki obleki. Ako bi obe nastopili v enakih oblekah, bi mislilo občinstvo, da sta si izposodili obleko druga od druge. Zato je morala hišna pevke Destinn z avtomobilom domov po drugo obleko za svojo gospo, ali pa bi moral koncert odpasti.

Primanjkijaj Bruseljske razstave. — Finančni ključek svetovne razstave izkazuje, kakor poroča list »XX. Sieclé«, primanjkljaja 1.446.000 frankov. Od te svote plača država en milijon, ostanek pa poravnava razstaveni odbor.

Drzen roparski napad. — V Edinburghu je stala pred izložbo neke trgovine mlada gôspa poročnika Cameroona, med tem ko je ta šel v prodajalno nakupovat. Kar naenkrat ji nekdo zatakne usta, in njen dragocen hišni okrog vratu, sestavljen iz 116 biserov v skupni vrednosti 140.000 mark, je izginil. Dva lepo oblečena gospoda sta zbežala z nakitom, ne da bi ju bili mogli zasledujoči ljudje vloviti.

Angleški ženin in ameriška nevesta. — Prejšnji teden se je vršila v New-Yorku poroka angleškega plemenitasa, lorda Deciesa, z ameriško milijonarko Vivien Gould. Pri poroki so bili navzoči skoraj vsi new-yorški milijonarji. Cerkev je bila baje okinčana z lilijami in jabolčnim cvetjem. Vlečena neveste je merila pet metrov, nosila sta jo dva nečaka ženina. Obede se je udeležilo 1000 oseb. Cela poroka se je vršila pod strogim nadzorstvom detektivov in policije, ker je ženin dobival grozilna pisma, naj se ne upa odpeljati Amerikanke.

Kaznjenec — rešitelj. — V Saint Denisu je padla mlada delavka v kanal. Njen

ženin je skočil za njo, da bi jo rešil. Ker pa nobeden ni bil več plavanja, bi se bila oba potopila, da ju ni rešil neznanec zadnji trenutek iz vode. Ko so hoteli izvedeti redarji ime njegovo, da bi mu nakazali nagrado za rešitev dveh oseb, je utekel neznanec. Kmalu so ga dobili in spoznali v njem Edmonda Dompantina, ki je bil obsojen na dve leti ječe, iz katere je pa pred kratkim časom ušel.

Zlato na Češkem. — V Velharticu in Kolineku so ustanovili družbo za dobivanje zlata. Dognalo se je, da vsebuje tamošnji svet v eni toni en kilogram zlata.

Kotel lokomotive je eksplodiral v popravilnici v Smithville (Texas, Sev. Amerika.) Pri tem je bilo ubitih 10 oseb, 7 pa ranjenih.

Mali oglasi.

Najmanjša pristojbina stane 60 vin. Ako je oglas obsejnejši se računa za vsako besedo 3 vin. Najprilagodljivejše inšertiranje za trgovce in obrtnike. Koliko je manjših trgovcev in obrtnikov v Gorici, katerih na doletju (in celo v mestu) nihče ne pozna, ker nikjer ne inšertirajo. Škoda ni majhna.

Meblovana soba s prostim vhomom, v priležju — se odda v najem kakemu gospodu. — Corso Fr. Josip št. 18.

Meblovana soba s prostim vhomom se odda v najem v ulici Morelli št. 23, III nadstr.

Uradnik išče sobo z vso oskrbo. Ponudbe na naše upravnistvo.

Če nočeš pri maturi pasti, ko vsi te iščejo v oblasti, ne hodi k skušnji, si me čul, če nisi prej „Oho“ obul.

„OHO!“

Ivan Maroni - Gorica

ulica Aristo Mattioli

goriška tovarna mosaičnih plošč, izdelanih po beneškem sistemu in iz navadnega cementa.

Izvršuje raznovrstna olepševalna dela pri stavbah, bodisi iz cementa ali iz ponarejenega kamna. — Elegancie kopalne banje. — Cevi iz cementa v raznih širjavah.

Sprejme se kakoršnokoli deto

Odvetnik

Dr. Karol Podgornik

naznanja, da je otvoril

odvetniško pisarno v Gorici,

V. Municipia št. 13. I. nadstr.

udlikovana pekarija in sladčičarna

Karol Draščik

v Gorici na Kornu v (lastni hiši)

zvršuje naročila vsakovrstnega tudi najfinerega peciva, torte, kolače za birmance in poroke, odlikovane velikonočne piñce itd.

Prodaja različna fina vina in likerje na drobno ali v originalnih butelkah. Priporoča se slavnemu občinstvu za mnogobrojna naročila ter obljublja solidno postrežbo po jako zmernih cenah.

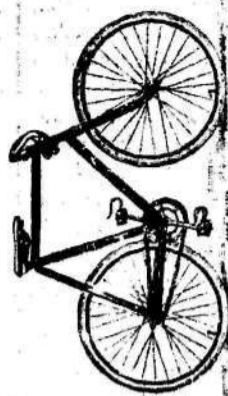
Stojte!

Kdo ne pozna tvrdke

Stojte!

Kerševani & Čuk

na Stolnem irgu (Piazza Duomo) v GORICI šte. 97

Vsako pozna to tvrdko, ker ima na prodaj Original Victoria šivalne stroje, ki so najboljše, najcenejše, najtrpežnejše in najlažje, ter delajo še po 10 letni uporabi brezšumno, hitro in točno. Original Victoria šivalni stroji so se priljubili vsem šiviljam, krojačem in drugim. Vsako naj si ogleda pred nakupom šivalnega stroja.

„ORIGINAL VICTORIA“ šivalne stroje. Tvrdka da na razpolago učiteljico, ki poučuje brezplačno. Z Original-Victoria šivalnimi stroji se izvršuje vsakovrstno umetno vezenje (rekamiranje) itd. itd.

Ta tvrdka ima na prodaj vsakovrstno kmetijsko orodje: slamoreznice, stiskalnice, drozgalnice (stroje za mastenje grozdja, pluge, brane itd. itd.)

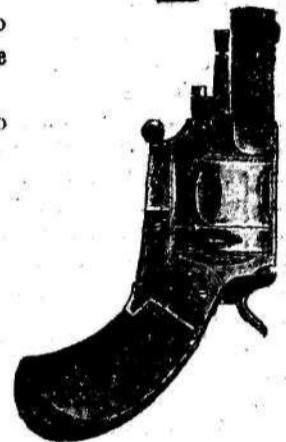
Nadalje prodaja najboljša dvokolesa bela, rdeča itd. z znamko

KERŠEVANI & ČUK,

ki jih sama izdeluje. Puške, samokres, drugo belgijsko orožje, streljivo. — Velika izber gramofonov. Daje na obroke.

CENIKI

— se razpošiljajo zastonj. —

Zastonj in poštnine prosto pošiljamo na zahtevo

cenik slovenskih knjig in muzikalij

Knjigarna A. Gabršček — Gorica.

„Goriška ljudska posojilnica“

vpisana zadruga z omejenim jamstvom.

(V lastni hiši, Gosposke ulice št. 7, I. nadstr.) — Telefon št. 78.

Račun pošne hranilnice šte. 837.317.

Ne obnem zboru dne 30. aprila 1910. se je določilo:

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 %. Stalne večje vloge z enoletno odpovedjo po dogovoru. Rentni davek plačuje posojilnica sama.

Hranilne vloge se sprejemajo od vsakogar.

Posojila se dajejo zadrugnikom na vknjižbe po 5 1/2 %, na varščino ali zastave in na menjice po 6 %.

Glavni deleži se obrestujejo koncem leta 1909. s 6 %.

Stanje 31. dec. 1909.: Zadrugnikov 1891 z deleži v znesku 85.374 kron. — Hranilne vloge: 1.654.661.17. Posojila: 1.643.638. — Rezervni zaklad: 91.740.59. — Vrednost hiš: 354.416.72.

Knjigarna A. Gabršček

— GORICA —

Trgovski dom Corso Verdi 24 in v Gosposki ulici 7

sprejema naročila na vse tu- in inozemske beletristične, modne in znanstvene časopise.